

Sub TV Oy
Ilmalantori 2
00240 Helsinki

SUB MARINE OHJELMAN SISÄLTÖ

Asian tausta ja säännökset

Viestintäviraston huomiota kiinnitettiin Sub TV Oy:n 22.11.2003 lähettämään Sub Marine -ohjelmasarjan jaksoon, jonka sisällöstä oli kanneltu eduskunnan oikeusasiamiehelle.

Subtv:n selvitys asiassa

Viestintävirasto pyysi Subtv:ltä selvitystä asiassa sekä näytenauhaa kyseisestä ohjelmasta. Viestintävirasto vastaanotti Subtv:n 11.12.2003 päivätyn selvityksen ja on tutustunut näytenauhaan.

Subtv kertoo selvityksessään keskustelleensa tuotantoyhtiöiden kanssa aiheenrajausperusteista sekä arkojen teemojen käsittelytavoista. Subtv ja tuotantoyhtiöt ovat päättäneet täsmentää ja tarkentaa toimintatapoja niin, ettei ylilyöntejä enää pääse tapahtumaan. Subtv:n selvityksen liitteenä on toimitettu Sub Marine -ohjelman tuotantoyhtiön vastine selvityspyyntöön.

Tuotantoyhtiö BlueMedia Oy:n mukaan yhtenä kyseessä olevan ohjelmasarjan kantavana teemana on ollut äärimmilleen viety suvaitsevaisuus. Selvityksen kohteena olleen jakson teemana olivat vähemmistöt. Ohjelmassa haluttiin esitellä suomalaisessa yhteiskunnassa nykyään esiintyviä keskenään ristiriitaisia ideologioita ja ilmiöitä. Ohjelmassa juontajat käyvät Orivedellä ja Tampereella ja antavat ihmisten puhua omalla suullaan omista mielipiteistään. Vaikka tavatuilla henkilöillä esiintyi enemmän rasistisia kuin antirasistia mielipiteitä, antoivat ohjelman tekijät yhtä paljon ohjelma-aikaa kummankin ääripään mielipiteille. Lisäksi ohjelman rasistiset kommentit korostivat ohjelman tekijöiden omaa antirasistista kantaa. Edelleen tuotantoyhtiö kertoo vastaisuudessa kiinnittävänsä erityistä huomiota ja tarkkuutta arkoja aihepiirejä käsitellessään.

Näytenauhalla ohjelman alussa esitetään mm. alastomuutta sisältäviä kohtia aiemmista risteilylaivalla kuvatuista jaksoista. Sen jälkeen keskitytään jakson varsinaiseen aiheeseen. Ohjelman toimittajat käyvät Orimattilassa ja Tampereella haastattelemassa viikonloppua viettäviä ihmisiä kaduilla heidän mielipiteistään etnisistä vähemmistöistä Suomessa sekä rasismista. Ohjelmassa esitetään sekä rasistisia että antirasistisia mielipiteitä.

Viestintäviraston arvio

Suomen perustuslain 12 §:n mukaan jokaisella on sananvapaus, joka sisältää oikeuden viestien ilmaisuun, julkistamiseen ja vastaanottamiseen kenenkään estämättä. Lailla voidaan kuitenkin säätää kuvaohjelmia koskevia lasten suojelemiseksi välttämättömiä rajoituksia. Laissa kuvaohjelmien tarkastamisesta säädetään mahdollisuudesta rajoittaa kuvaohjelmien esittämistä tai levittämistä ikärajaperustein, mikäli kuvaohjelma on lasten kehitykselle haitallinen. Tämän lain mukaisia kuvaohjelmia ovat mm. elokuvat ja tietokonepelit, mutta eivät televisio-ohjelmat.

Televisiotoimintaa säännellään televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa. Viestintävirasto valvoo tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista. Televisio- ja radiotoiminnasta annettu laki ei sisällä sääntelee ohjelmiston sisältöä. Kuvaohjelmien tarkastamisesta annetun lain sisältöä vastaava lastensuojelutavoite on toteutettu television osalta lähetysaikarajoituksin.

Televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 19 §:n mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on huolehdittava siitä, että televisio-ohjelmat, jotka väkivaltaisuutensa tai seksuaalisen sisältönsä vuoksi tai kauhua herättämällä taikka muulla näihin rinnastettavalla tavalla ovat omiaan vaikuttamaan haitallisesti lasten kehitykseen lähetetään sellaiseen aikaan, jolloin lapset eivät tavallisesti katso televisio-ohjelmia. Lisäksi televisiotoiminnan harjoittajan on ilmoitettava tällaisten ohjelmien haitallisuudesta lapsille joko ennen ohjelman lähettämistä taikka pitämällä lähetyksessä koko ajan näkyvillä tunnusta, josta ilmenee ohjelman haitallisuus lapsille.

Säännöksen tulkintakäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että edellä mainitun tyyppiset lasten kehitykselle haitalliset ohjelmat tulee sijoittaa lähetettäväksi kello 21.00-06.00 välisenä aikana. Viestintävirasto katsoo, että lapsille haitallisina ohjelmina pidetään ohjelmia, jotka on kielletty alle 15-vuotiailta.

Kyseessä olevaa Sub Marine -ohjelmasarjan jaksoa voidaan pitää lasten kehitykselle haitallisena. Ohjelma on kuitenkin esitetty 22.11.2003 alkaen kello 22.00. Viestintävirastolla ei ole toimivaltaa puuttua televisio-ohjelmiston sisältöön. Tietynlaisen väkivaltaisen, seksuaalisen tai syrjivän ohjelmiston esittäminen voi olla rikoslain vastaista, mutta tämä arviointi kuuluu tuomioistuinlaitokselle.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Ylitarkastaja

Ilona Kurki-Suonio